

NYHEDSBREV

NUMMER 26

SOMMER 2019

Nyt fra bestyrelsen

Ved Henning Neerskov, Bestyrelsen

I dette nummer:

Nyt fra bestyrelsen. 1

Ved Henning Neerskov— Bestyrelsen 3

”Vis det, gør det, byg uddannelse på det”

Uddrag af interview/artikel om Playful Learning med Tobias Heiberg Jørgensen. Chefkonsulent Københavns professionshøjskole

Pædagoger i skolen har deres berettigelse! 6

Af Trine Ankerstjerne. Uddannelsesleder Københavns professionshøjskole KP

Udarbejdet af:
Ansvarshavende:
Inger Nøddekær
Sussi Maale

Layout:
Lise Kjems Knattrup

Kontakt:
taenketankdanmark@gmail.com

Tak til Niels Brockenhuus

Tænk tanken har på det sidste bestyrelsesmøde sagt farvel til Niels Brockenhuus. Niels var med til at stifte Tænk tanken og har i alle årene arbejdet målrettet for at udvikle vores fælles skole.

Niels har siddet med i bestyrelsen i alle årene, og det er med stort engagement og viden på området, at Niels har bidraget engageret til udviklingen af den fælles skole. Vi vil fra Tænk tanken ønske Niels held og lykke med alle de gøremål, som fremtiden byder, og vi takker for et godt samarbejde gennem årene.

Bestyrelsesmøde

Tænk tankens bestyrelsesmøde d. 9 maj, blev et spændende møde, hvor vi blandt andet var optaget af spørgsmålet: ”Hvorfor er pædagogens faglighed vigtig i fremtidens skole?”

Til mødet deltog vores udpegede bestyrelsesmedlemmer, Louise Klinge og Trine Ankerstjerne.

Vi havde også inviteret BUPL's formand Elisa Rimpler, som var med til at diskutere fremtidens skole og pædagogens faglighed i denne.

Vi havde mange spændende diskussioner, og bestyrelsen fandt også frem til nogle fokuspunkter, som kunne være interessante for de fremtidige landsmøder.

Konsulent Signe Bohnfeldt Brandt guidede os gennem en proces, hvor vi blandt andet svarede på ovenstående spørgsmål.

Reformens ændring for fremtiden

Det er ikke nogen overraskelse, at mange skoleelever har peget på, at skoledagen har været for lang. Det har medført, at der nu er lavet en lovændring, sådan at skoledagen kan forkortes.

Tænketanken vil fortsat have fokus på, at vi skal skabe en skoledag, *eleverne ikke vil hjem fra. Det er en skoledag, som er varieret, og hvor eleverne bliver inddraget i virkelighedsnær undervisning.*

Vi kan frygte, at med den mindre understøttende undervisning, som netop var en af de knapper, der kunne skabe variationen i skoledagen, at der nu blot laves en skoledag, som er kortere, men dog stadig føles lang.

Vi kommer ikke i mål med en mere varierende og motiverende skoledag i en håndvending. Der må tænkes fundamentalt anderledes om skemalægning, undervisning og pauser til bevægelse. Skolen må åbne sig og inddrage det omkringliggende samfund i forhold til en mere projektorienteret tilgang til undervisning. Motivation og trivsel må tænkes ind for alle elever og med udgangspunkt i det enkelte individ.

"Vis det, gør det, byg uddannelse på det"

Uddrag af interview/artikel om Playful Learning med Tobias Heiberg Jørgensen.

*Chefkonsulent Københavns professionshøjskole
af Kirsten Haase, GPV Gladsaxe kommune*

Hvad er Playful Learning, og hvorfor har skolen brug for det nu?

Leg og læring som gensidige størrelser.

Playful Learning handler ikke kun om leg og læring. Det handler bestemt heller ikke om at gøre leg til en accelerator eller til et biprodukt af læring, men det er også en læringsdagsorden. Uanset om vi arbejder med elever, studerende eller professionelle voksne, som vi har en læringsintention med, så er et motiverende læringsmiljø spændt ud på et kontinuum (en ubruds rækkefølge, hvor overgangen er næsten umærkelig, mens yderpunkterne er klart forskellige, red.) mellem leg og læring. Yderpunkterne er leg og læring, og som jeg ser det, ophæver man modsætningerne mellem leg og læring, hvis man ser dem som gensidige størrelser, det er muligt at blande i større eller mindre udstrækning med det klare formål at skabe et motiverende læringsmiljø for alle involverede.

Fra instruktivistisk form til en helhedsorienteret tilgang.

Jeg synes, at Helle Marie Skovbjerg, dansk legeprofessor, som vi har et tæt samarbejde med i Playful Learning, over for mig har givet nogle meget gode symboler på, hvad det er, vi taler om. Hun taler om forholdet mellem leg og læring som meget porøst – lidt som en jellycake – hvis du trykker for hårdt og vil gribe for fast, så vil det smuldre imellem hænderne på dig. Det, synes jeg egentlig, er et meget godt billede.

Min ledelsesvinkel i programmet er, at vi her i udgangspunktet går sensitivt til opgaven, fordi vi lynhurtigt kan komme til at skride hen over det der "dørtrin", hvor vi ender i en konceptforståelse, hvor vi siger: "Legende tilgang til læring er: Opfyld de her fem punkter, så er du..." og så videre. I virkeligheden tænker jeg, at det på nuværende tidspunkt er langt mere interessant at se på hvilke stemninger, der udfolder sig omkring det, at nogen skal lære eller udvikle noget.

Hvad er det, der er på spil, når man går på udflygt i Future Classroom Lab og iagttager eller fornemmer, hvad der udspiller sig? Eller på en skole, hvor lærer X underviser, og man kan fornemme den der atmosfære af, at der her er en legende tilgang på spil? Kunne vi være optagede af at tælle antallet af smil eller grin, antallet af gode spørgsmål, iagttage elevaktivitet eller bevægelse i rummet, fremfor udelukkende at være fokuserede på et bestemt fagligt udbytte? Jeg er ikke fortaler for, at leg skal være en del af læring hele tiden. Der kan sagtens være brug for en klassisk stram læringsdagsorden, hvis vi mener, at det er den bedste vej til at opnå den intention, vi har med den lærende. Der er nogle gange noget, der skal overskrides, som er besværligt, som næsten gør helt ondt, når man skal lære.

Det kan være helt nødvendigt med en forelæsning for at opnå den dagsorden, som vi skal opfylde. Problematikken består bare i, at når jeg ser mig omkring, så er vores svar i ni ud af ti tilfælde den instruktivistiske form. Jeg synes, at jeg for ofte ser børns læringslyst visne stille hen på skolebænken, og jeg er færdig med at sige, at det er ok. Hvis jeg skal forklare det enkelte, drejer det sig om en legende tilgang eller attitude. Jeg er selv begejstret for vores samarbejdspartner Mitch Resnicks måde at formulere det på:

"I like to think of play not as an activity, but as an attitude, a way of engaging with the world. When children are playful, they are constantly experimenting, trying new things, taking risks, testing the boundaries – and learning in the process".

Det er den tilgang til udvikling og læring, jeg er optaget af.

"Kunne vi være optaget af at tælle antallet af smil eller grin, antallet af gode spørgsmål, iagttage elevaktivitet eller bevægelse i rummet fremfor udelukkende at fokusere på den del af det faglige udbytte, der kan måles"

Hvordan forandrer Playful Learning lærerrollen?

Ligesom der er et kontinuum mellem leg og læring, så er der også et mellem lærerrollen og elevrollen. Vi skal arbejde med en udviklingstilgang, der gør det muligt for eleverne at udvikle de kompetencer, som vi mener, de har brug for i nutidens samfund, og det betyder, at vi voksne skal slippe dele af vores forståelse af egen rolle. Det er svært. Jeg er selv i proces, man skal jo give afkald på en del af en professionsidentitet. Jeg taler ikke om, at vi skal være forandringsparate i den der konkurrencementalitetens forståelse, men om, at vi skal forandre vores syn på vores egen rolle for at udfylde professionen mere kvalitativt. Det er simpelthen et spørgsmål om at sætte barnet i centrum. Så hvordan kan vi i højere grad stille os selv til rådighed på en langt mere nysgerrig, kreativ og intelligent måde? Det er på tide, at vi for alvor begynder at diskutere, hvad skolen skal være, hvis det ikke bare er et sted, vi skal have ungerne på ophold, mens mor og far er på arbejde.

"Jeg synes at jeg for ofte ser børns læringslyst visne hen på skolebænken, og jeg er færdig med at sige, at det er ok!"

Læs hele artiklen her:

https://issuu.com/webmaster_gladsaxe/docs/tobias_heiberg/1?ff&c=4000590/68359645

Interview af pædagoger i skolen i forbindelse med rapporten:
**"Grundlag for pædagogfaglighed i fritid
Og skole".**

Af Trine Ankerstjerne.

Uddannelsesleder, Københavns Professionshøjskole KP

Pædagoger i skolen har deres berettigelse!

Jeg positionerer mig bevidst åbent og nysgerrigt, så jeg ikke taler til børn og unge, men med børn og unge om noget, der er betydningsfuldt for dem" (pædagog – indskolingen).

Ovenstående citat stammer fra et af de læringslaboratorier, vi afholdte i forbindelse med projektet *Grundlag for pædagogfaglighed i fritid og skole* (Ankerstjerne og Stæhr, 2019), og blev, da vi skulle skrive rapporten, det citat, der kom til at betyde mest for os.

Hvad ledte vi efter?

Formålet med projektet var, at yde et bidrag til at tydeliggøre pædagogers faglige bidrag i fritid og skole, og et ønske om at give input til den videre udvikling af pædagogers arbejde i skole og fritid. Vi ønskede at indkredse og pege på en række kendetegn ved den pædagogiske faglighed, som er karakteristisk i den pædagogiske praksis på skole og fritidsområdet. Vi ledte derfor efter faglige forståelser af pædagogiske praksisser, metoder og tilgange, der understøtter de formål, der findes på området, herunder eksempelvis folkeskolens formålsparagraf. Vi har således haft fokus på forsknings- og praksisbaserede beskrivelser, hvordan praksisser bedst udvikles, og hvordan de bedst understøttes af rammer og ledelse.

Efter et massivt litteraturstudie var vi rundt i hele landet og tale med pædagoger, pædagoger fra indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen – alle sammen havde de det tilfælles, at de til dagligt stod med et ben i såvel fritids- som skoledelen. Dette foregik i *læringslaboratorier*, hvor vi i mindst 6 timer ad gangen talte faglighed med en gruppe pædagoger. På baggrund af disse samtaler og litteraturstudiet, skrev vi rapporten (<https://uvm.dk/publikationer/2018/181218-grundlag-for-paedagogfaglighed-i-fritid-og-skole>).

Relationer

Vi fandt 4 temaer som var gennemgående og karakteriserende for pædagogers faglighed i skole og fritid nemlig: *Relationer, Fællesskaber, Trivsel og Dannelse*.

For at give dem liv her ridses de op med pædagogernes egne udsagn.

Når pædagoger indkredser *relationer* som en væsentlig del af deres faglighed i arbejdet med børn og unge i fritid og skole, er det med afsæt i følgende:

”Skolens struktur og rammer kan presse os ind i roller, hvor vi skal sørge for ro og orden. Jeg mener for eksempel ikke at to børn, der fjoller for meget i undervisningen er tegn på, at de har en dårlig relation. Relationen er formentlig god og tryk, men støder sammen med en kontekst, der kalder på noget andet end, det de to børn vækker i hinanden.” (pædagog – indskolingen)

Fællesskaber

Når det handler om fagligheden i forbindelse med at arbejde med *fællesskaber*, bygger det på forståelser som: *”Det er vigtige dannelsesprocesser, som de skal have lov til at øve sig i, og så er vi der, hvis det går i hårdknude. Det er en grundlæggende del af vores faglighed at skabe fællesskaber, der ikke udelukker nogen. Her skal vi være forbilleder og rollemodeller og vise, hvad solidaritet er”* (pædagog -udskolingen) og *”Jeg kan fx opdage, at Sigrid og Line begge har en interesse for sommerfugle og tilrettelægge en aktivitet, der gør at de får øje for hinanden og deres fælles interesse.”* (pædagog – mellemtrin)

Trivsel

I arbejdet med trivsel kommer pædagogers faglighed tydeligt til udtryk i et citat som: *"Vi ser og oplever børn og unge i mange forskellige sammenhænge, og denne viden bruger vi, når vi skal tilrettelægge aktiviteter og tilbud til dem. Her skal vi være fleksible. Når børn for eksempel vælger aktiviteter fra, er vi optaget af, hvorfor og hvad der skal til for at tiltrække de børn, vi vil lave tilbud til."* (Pædagog i udskolingen)

Dannelse

Endelig går det igen blandt pædagoger i hele landet, at det at arbejde med børns og unges *dannelse* anses som helt centralt for den faglighed, de repræsenterer, og udtrykkes blandt andet som: *"Når de unge i udskolingen skal ud i praktik, arbejder jeg med at skærpe deres opmærksomhed på, hvordan de kan virke på andre. Det handler om forholdet mellem individ og fællesskab. At have lov til at være, den man er, og samtidig tage hensyn til andre – et arbejdsfællesskab for eksempel, der kræver, at man møder til tiden. Konkret har vi arbejdet med det via forskellige rollespil og cases"*. (Pædagog i udskolingen)

Tilsammen vidner det om, at pædagogers faglighed tager afsæt i det enkelte individs behov, og at pædagoger har øje for individet i fællesskabet, samtidig med at de arbejder ud fra en tradition for at tilpasse rammerne til barnet og den unge.

Den fælles skoles udvikling

Udviklingen af den fælles skole har konsekvenser for, hvordan den pædagogiske opgave og pædagogfagligheden diskuteres og defineres. Med skolereformen og Tænketankens fokus på *skole* som betegnelse for hele dagen (fra 7-17 eller 22) er det pædagogiske felt i skolen præget af en mangfoldighed af aktører og sociale arenaer, som hver især og tilsammen har betydning for, hvordan faglighed, læringsforståelser, didaktik og samarbejdsflader skal udvikle sig og se ud i fremtiden.

Med rapporten *Grundlag for pædagogfaglighed i fritid og skole* er der skabt basis for, at pædagoger rundt i landet arbejder ud fra fælles forståelser og med den præmis, at den faglighed de møder i fritid og skole med er afgørende for børns og unges udvikling, trivsel, læring og dannelse, og at pædagoger i vid udstrækning arbejder med afsæt i en traditionel fritidspædagogik.

Det betyder altså, at der er tale om en faglighed hos pædagoger, der skal fastholdes og udvikles, så oplevelsen af professionsidentitet hos pædagoger i fritid og skole bliver stærk.

Der er brug for pædagoger i skolen!

